

ELE 3743 Personlig økonomi

Studium

Valgkurs

Kursansvarlig

Ole Tellef Grundekjøn

Institutt

Institutt for rettsvitenskap

Semester

Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng

7,5

Undervisningsspråk

Norsk

Innledning

Dette er et praktisk og matnyttig kurs som presenterer en persons normale livssyklus (fra fødsel til død) med økonomiske trusler og muligheter samt nødvendig hverdagsjus. Kurset belyser økonomiske behov (med nødvendig jus) i et tidsperspektiv, herunder arv, arvespørsmål, generasjonsskifte, folketrygd og pensjon, skatt, samt relevante juridiske emner som konsekvenser av ekteskap og samboerskap.

Kurset kan ikke velges av studenter på Bachelorstudiet i finans grunnet overlapping med andre kurs i studiet.

Læringsmål

Kunnskapsmål

Etter endt kurs skal studentene ha:

- Lært om privatøkonomiske emner som investeringsplanlegging, lån, skatt, pensjon, arv og økonomiske konsekvenser av samlivsbrudd.
- De skal øves i å se sammenhengen mellom jus og økonomi, og at endring i livssituasjonen kan kreve økonomiske og juridiske tilpasninger.

Ferdighetsmål

Etter endt kurs skal studentene kunne:

- Utvise teoretisk forståelse av fagområdet og praktisk forståelse av metodikk.
- Utvise ferdigheter til å planlegge, gjennomføre og evaluere den privatøkonomiske situasjonen på ulike stadier i livssyklusen.

Holdningsmål

Studentene skal etter kurset være i stand til å identifisere og analysere privatøkonomiske behov, vurdere risiko samt kunne foreta valg av samarbeidspartnere og prosess fram til faglig hensiktsmessige og etisk forsvarlige løsninger.

Forkunnskaper

Det anbefales at studentene har forkunnskaper på nivå med BØK 3411 Finans og økonomistyring I eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Hveem, Dag Jørgen. 2016. Personlig økonomi - juss. Fagbokforlaget

Langfeldt; Sverre Faafeng. Lov og rett for næringslivet: [2]: Næringslivets lovsamling 1687-2016. 23. utg. Gyldendal forlag

Trond Døskeland. 2014. Personlig finans : et helhetlig rammeverk for hvordan vi skal forholde oss til finansmarkedet. Fagbokforlaget

Annet:

I tillegg til angitt litteratur kan det komme 1 - 5 relevante artikler. Publiseres på Itslearning
Skatteloven: med endringer, sist ved lov av 17. juni 2016 nr. 40 - SÆRTRYKK. Cappelen Damm AS

Anbefalt litteratur**Emneoversikt****Økonomiske livsfaser og disposisjoner**

- Familiebudsjett
- Lån, finansiering og lønnsomhetsbegrepet
- Rentebegrep, noe finansmatematikk
- Leie eller eie
- Grunnleggende sparefilosofi, bankinnskudd, aksjer, obligasjoner og fond
- Finansielle plasseringer, sparing og forsikring
- Kjøp og finansiering av bolig

Arv og arvespørsmål

- Arv og skatt
- Generasjonsskifte, hytte, hus og andre verdier

Grunnleggende økonomi og skatt

- Introduksjon av skattebegreper og skatteregler
- Regler for personbeskatning, inntekt og formue
- Boligbeskatning

Folketrygd og pensjon

- I tillegg til utregninger av pensjonsstørrelser så tar også pensumet for seg hvilke valgmuligheter som i hovedsak finnes, rent juridisk.
- Opptjening av pensjon i folketrygden
- Ulike former for tjenstepensjon
- Etterlattepensjon
- Privat pensjonssparing, fripoliser

Relevante juridiske emner

- Umyndige, verge og overformynderiet
- Økonomiske konsekvenser av ekteskap og samboerskap mens samlivet varer og ved oppløsning

Dataverktøy

Ingen spesifiserte dataverktøy benyttes.

Læreprosess og tidsbruk

Kurset gjennomføres ved forelesninger, foreleserledet oppgavegjennomgang og selvstudier (lesing av litteratur og løsning av oppgaver).

Anbefalt tidsforbruk:

Aktivitet	Timebruk
Deltakelse på forelesninger om teori	35
Deltakelse på foreleserledet oppgavegjennomgang	10
Forberedelser til forelesninger (ca 1,5 time per time med forelesninger og foreleserledet oppgavegjennomgang)	60
Arbeid med kursets pensum og oppgaver	60
Eksamensforberedelser	35
Anbefalt tidsbruk totalt	200

Ressursbruk

35 timer - Forelesninger

10 timer - Foreleserledet oppgavegjennomgang

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers individuell skriftlig eksamen.

Eksamenskode(r)

ELE 37431 - Skriftlig eksamen, teller 100% for oppnå endelig karakter i kurset ELE 3743 Personlig økonomi, 7,5 studiepoeng.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler til eksamen er "Lov og rett for næringslivet", "Særtrykk av skatteloven" og/eller "Norges Lover" og BI-godkjent eksamenskalkulator.

Under punktet eksamensinformasjon på studentportalen @bi, finnes det definisjoner av hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen. Legg særlig merke til bruk av kalkulator og ordbok (https://at.bi.no/NO/Pages/Exa_Hjelpemidler-til-eksamen.aspx).

Kontinuasjon

For valgekurs tilbys normalt kontinuasjonseksamen ved neste gjennomføring av kurset. Dersom et valgekurs utgår eller ikke blir satt i gang i det semesteret det tilbys, vil det bli tilbudt kontinuasjonseksamen i kursets normale semester.

Tilleggsinformasjon